

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezne številke so prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 18.

V Ljubljani, dne 4. maja 1916.

Leto XXIX.

Tri gospodarske.

Mleko. — Dobili smo sledeče pismo: 20. aprila. Dragi »Domoljub«! — Berem v »Domoljubu«, v »Kmetovalcu«, v »Slovincu«, da, skoro po vseh časnikih zaradi pomanjkanja mleka. Da, res je to, da ljudje ne morejo živine s tako močnimi krmili rediti, toda malim prešičkom ga tudi dajejo namesto otrobi, ker jih je težko dobiti. Ali glavni vzrok je pa ta, da je tukaj okoli nas veliko kmetov, ki raje vse mleko zmašinajo in maslo drago prodajajo, drugo mleko pa vse dajo prešičem; ti ljudje ne poznajo usmiljenja. Mnogo je takih, ki nimajo nobenega svojega otroka in ga tudi ne bodo imeli, ki ne vedo, kaj se pravi otroke vzgajati. Oh, gospodje, prosim Vas, poudarjajte drugič v »Domoljubu«, posvetujte se in ustavite stroje. Ubogi otroci, kako se meni smilijo! Šla sem zadnjič k nekemu kmetu, da bi mi mleko pošiljal na J. Ta ima mnogo mleka od svoje živine, pa ga mu tudi od drugod nosijo zvečer, da jim ga zmašina. On zasluži pri maslu, ki ga potem od drugih prekupuje in še zraven svojega drago proda, toda ta kmet je že star čez 50 let in žena tudi, nimata nič otrok, toda litra mleka ne proda niti za drag denar. On pravi: Dokler ne dobimo prepovedi od glavarstva, tako dolgo ne bomo nehali, nam nihče nič ne more. In v tej vasi je najmanj deset takih strojev. Lahko si mislite, da ti stroji že nekaj mleka predelajo. Zato bo pa to glavni vzrok, da ni mleka na trgu in v mestu. Proč s stroji zdaj v vojskinem času, ker to je sedaj že potrata. Prosimo Vas me uboge matere, usmilit se revnih dojenčkov, zdaj veste, kje je vzrok. Bog blagoslovi to našo prošnjo!

Tem besedam nimamo kaj dostaviti, dajejo nam pa priložnost, da iznova opozarjamo vso javnost, naj se zaveda resne

nevarnosti, ki preti našim otročičem, če ne bo mleka. Po zakopih jih ne pade toliko, kolikor jih bo vzelo pomanjkanje mleka. Izdelovanje surovega masla — to ima žena prav — je danes potrata. Nikar si pa tudi ne prikrivajmo resnice, da jahanje na maksimalnih cenah za mleko ne more pospeševati dobave potrebnega mleka. Cena bodi pravična, razmeram in stroškom primerna. Ker je pri tej reči edino nevarno, da ne bo zmanjkalo blaga, je tudi prva dolžnost za to skrbeti. Vprašanje cene je šele v drugi vrsti važno. Če nimaš blaga, ga ne moreš prodati, pa tudi ne zastoni dati.

Ovce. Vlada je izdala lep oklic, kako naj se gozdi porabijo za pašo. Pozivlja posestnike, naj prepuste svoje gozde za pašo. To je vse prav, toda treba je pri ljudeh, ki imajo kaj živine, organizacije, da se pobrigajo za to, da se ta reč tudi izpelje. Pri tem mislimo zlasti na tiste srečne posestnike, ki imajo kaj ovac. Včasih od vlade niso hodili taki razglasi, kakršne bremo sedaj nabite na vogalih, ampak tem popolnoma nasprotni, po širokem svetu. Ovco in kozo je preganjal, kdor je utegnil, in utegnili so menda vsi, ker so srečno pripravili do tega, da je število ovac strašno padlo, da koz takorekoč več ni. Razlagali so takrat, da je ovca za les silno škodljiva, o goveji živini so pa pravili, da je najbolje, če se prehranja v hlevu. Namestu, da bi se bile gmajne izboljšale in izboljšane ohranile paši, so se razdelile in zdaj ni ne živine, pri marsikom pa tudi ne sveta. Tak kmet poje z Ribničanom: Ni dnarjev, ni blaga. Zdaj manjka volne in v zadnji uri naše ovčereje kliče nujna potreba, skrb za domovino in njeno bodočnost: ovce, kar jih je še ostalo, skupaj, naj se z njimi prične nova, pametnejša doba našega gospodarstva. Tudi mi kličemo ravno to. Ovce letos vse na pašo, in poskrbi naj se, da se ta tako koristna doma-

ča žival čim najprej razmnoži!

Prešičereja. Pisali smo že, da je vojska v prešičereji napravila največjo škodo, nad 70.000 prešičev je manj v naši deželi, nego jih je bilo leta 1910., dasi se takrat prešičereja še daleč ni bila vzdignila na tisto stopnjo, na kateri je bila pred vojsko. Zato je nujno potrebno vprašanje, kako si bomo zagotovili potrebno množino masti, brez katere je tudi revno življenje nemogoče. Izhajaš navsezadnje, če imaš še malo kruha, tudi s krompirjem in zeljem, toda zabelo moraš imeti. Sala in masti pa že sedaj manjka. Znan nam je slučaj zadnjih dni, da je prišlo v Ljubljano krog 10.000 kg težkih prešičev z Ogrskega po 5 K 40 vin za kilogram žive vage. Špeh, ki ga je bilo precej nad 4000 kg, se je nastavil na 7 K 50 vin. in se je ves razprodal, komaj so se prešiči zaklali. Veliko število ljudi je bilo žalostnih, ker so prišli nepozno. Iz tega sledi: Kmetovalci, krščanska dolžnost ljubezni do bližnjega Vas veže, da izredite čim največ prešičev za prihodnje leto. Z malokatero stvarjo boste storili toliko dobrega, kakor s tem, ne glede na to, da Vam trud in delo ne bosta brez zaslužka.

Vztrajnost!

»Dokler vojaki vztrajajo v boju — tako dolgo moramo mi v molitvi!« Tako nam kliče »Bogoljub« po vsej pravici. Čuje se od več strani, da gorečnost v molitvi nekoliko pojenjuje, da se je nekaterih politila v tem oziru neka brezbriznost, in da kažejo premalo vere in zaupanja v Boga, ki je vsegamogočen! Zelo slabo bi bilo za nas, ako bi se ta omahljivost razširila in posplošila.

Poglejmo naše vojake, kako vztrajajo! Ti so nam najlepši zgled. Toliko časa že

trpe in se žrtvujejo! Kaj vse morajo prestat, p tem mi še pravega pojma nimamo; toda kljub temu niso in ne bodo odnehali. Krepi jih, pogum jim daje upanje in ljubebezen do Boga! Koliko je naših mož in mladeničev, ki v jasni luči in popolni vdanosti zro v božjo najpravičnejšo voljo. Ali nas ne osramotite v zgledni vztrajnosti? — Ali ni obžalovanja vredna nehyaležnost napram njim, če bi ponehali moliti zanje? Dali so vse za nas, svoje dragoceno življenje postavljajo v nevarnost, mi pa, ki smo doma, ne bi hoteli povrniti tega niti s tem malim! Kaj so te žrtvice v primeri z njihovimi? Da bi se naveličali moliti, ne nel! Tega ne smemo dopustiti!

Blagor vam, tisočkrat blagor, mili slovenski vojaki, ki ste ohranili globoko, neizčrpano vero, trdno in neomajno zaupanje za božjo pomoč!

V zadnji številki je »Bogoljub« priobčil besede dobrega mladenič-vojaka, ki so bile namenjene listu »Pozdrav iz domovine«. Naj čuje o blagem, plemenitem značaju še mnogo naših mladeničev: »Imate napačno mnenje o vojakih. Mi fantje smo v pretežni večini ostali dobri ko prej — kljub trpljenju, ki ga imamo prestajati. Svarite rajši naše ženske. Godi se jim bolje kot nam; varne so življenja; pa so ponekod kar celi brlogi nečistosti. To nas bolj boli, kakor vojska. — Vrli naši slovenski mladeniči! Kaj Vam hočemo odgovoriti? — Kaj naj rečemo posebno me mladenke, ki nas je preobčutno zadela Vaša obsodba? Pred vsem smo neizrečeno hvaležne Bogu in Vam, da ste ostali res kljub vsem nevarnostim dobri! Kako zelo nas tolaži in osrečuje to Vaše lastno priznanje! Pri vseh največjih boleščin v spomnu na Vas, nas to edino ožija in oveseljuje. Naša vroča molitev kipi podvignih iz vse globljine srca za Vas. Prošeni vzduhi hite neprestano pred prestol Vsemogočnega za milost, da ostanete — blagi — moji in mladeniči — tudi nadalje vztrajni in močni, da Vas ne zaloti dušni sovražnik nepripravljenih, da odbijate tudi te napade z vso odločnostjo! Ljubi Bog naj Vas podpira, vaša dobra volja naj Vas jači in krepi!

O nekaterih izjemah med nami ste izrekli trdo obsodbo. Pa v tolažbo — vrli mladeniči — bodi povedano, da smo ostale tudi me nepremagljive v mnogih priložnostih in nevarnostih! Da žal, — so izjeme in te nam itegnejo s svojim življenjem škodovati na dobrem imenu. Toda so izjeme, velike izjeme. Domačih — upamo — je malo; ako so pa, seveda ne delajo časti ne nam, ne slovenskemu ljudstvu.

Obrniti se moram zopet do Vas, drage slovenske mladenke. Ali ste čule klic naših dobrih vojakov? Bodite dobre in poštenel! O, da bi prišle do spoznanja tudi tiste, ki — žal — prav nič ne poznajo resnosti življenja. Lahkomišljena vehedravost jih vodi v trenutno veselje, ki jim pa donaja le žalost in obup... Ne mislite, da sem jaz, ki to pišem, kaká čemerna mevža, ki venomer v kakem kotu tiči in se kisló drži. O ne, ne. Sem vesela in z menoj veliko mladih, vedno poskočnih mladenk! Da, odkrito veselih, ker nas navdaja osrečujoča zavest da smo poštenel: Pogled nazaj nas bodri.

Vsakdo brani svoje dobro ime; tako tudi me ne bomo odnehale delovati z vso

silo na to, da ohranimo dosedaj neomadeževano ime slovenskega dekleta, in se otresemo vseh, ki so našemu dobremu imenu v kvar.

Vam pa, ki vztrajate, vsa čast! Saj kažete s tem najlepše svoje dobro srce. Vaša imena bodo zapisana med vrstami junakov, ki so v vseh trdih bojih ostali nepremagljivi, ki so zrlí junaško sovražniku v obraz ter ga zavrnili z vso odločnostjo. Pogum ti tedaj in slava junaško dekle, ki si zlomila vse nakane svojega največjega sovražnika v tem burnem vojskovanju. Tudi tebe čaka prav zato veliko plačilo, neizrečeno veselje tukaj, a še bolj v večnosti! Stojte tedaj trdno v naši vrsti! Ne strašimo se bojev! (Število zmagalcev je veliko večje, kot število teh ki so podlegli. V tem imamo tudi najlepše zgled pri naših vojakih.)

Pomagajmo pa še nadalje do častnih zmag in do ljubelega miru z neprekinjeno molitvijo in pogostim prejemanjem sv. zakramentov. Hvala Bogu! Okoli naših oltarjev se zbirajo ob ranih urah dan na dan še vedno velike množice. Naše verno ljudstvo išče tukaj miru, pomoči in blagoslova. Edino tukaj, v neprestani molitvi, si naklajajo uteho sebi in še bolj pa svojim dragim, ki se bore za nas in našo milo slovensko zemljo. Bodimo tedaj vztrajni, nepremagljivi! S tem bomo takorekó prisilili ljubelega Boga, da še ozre v teh bridkih poskušnjah na svoje verno in zvesto ljudstvo!

Goreniško dekle.

Pregled po svetu.

Sv. oče svetuje Američanom mir. Po kardinalu Gasquet je sv. oče Američanom poslal velikonočno poslanico, v kateri izraža svojo nado, da bodo narodi, ki so doslej živeli v miru, tudi zanaprej ohranili mir in bodo hvaležni za ta božji blagoslov. Sv. oče upa, da bodo vojvoci narodi kmalu odložili orožje in da bo s tem končana vojna, ki onečašča evropske narode in človeštvo.

Obsodba zaradi veleizdaje v Banjaluki. V banjaluskem procesu zaradi veleizdaje je bilo 15 obtožencev obsojenih na 1—20 let težke ječe. Oproščenih je bilo 55 oseb.

O razporu med Nemčijo in Ameriko, polnijo listi cela predala, dasi ni drugega gotovo; kakor to, da je predsednik Zedinjenih držav Wilson poslal Nemčiji ostro noto radi potopitve ladje »Sussex« in podmorskega boja sploh, dalje to, da se v Nemčiji neprestano posvetujejo o odgovoru, a odgovore kmalu. Kar je čez, je več ali manj svobodno ugibanje. Do vojske med Nemčijo in Ameriko menda ne bo prišlo, ker ameriško ljudstvo ni posebno vneto zanjo. Poleg tega je pa postalo pošiljanje municije v Evropo zaradi podmorskih čolnov silno nevarno. Predsednik Wilson je sedaj v škripcih. Dobiva na stotine pisem, ki mu v njih eni prete, če spravi Ameriko v vojsko, drugi pa odobravajo nastop z orožjem.

Angleži so naleteli. — Vstaja na Irskem. — Morda preobrat na korist svetovnemu miru. Ker so Angleži razširili vo-

jaško dolžnost ter hoteli, da bi isto obveznost sklenili tudi na Irskem, so nastali v Dublinu in po mestih na Irskem upori.

V Dublinu je dne 25. aprila množica s silo udria v poštne poslopje in prerežala brzojavne in telefonske zveze. — Došlo vojaštvo je rabilo orožje. Življenje je izgubilo več oseb. Nemiri so se kmalu nato razširili še v druga mesta na Irskem. Angleška pošta je ustavila vso pošto in brzojave z Irsko. Vlada je proglasila čez Dublin in druga mesta vojno stanje.

Bogati Irci v Ameriki že od nekda z vsemi močmi podpirajo v svoji stari domovini Angliji sovražno gibanje. Angleži so se nemirov na Irskem zelo ustrašili; Asquith je dne 26. aprila v angleški zbornici izjavil, da razširjenje vojaške dolžnosti na Irskem ne pride v poštev. — Prebiranje so na Irskem vsled povelja iz Londona takoj ustavili. To je pa smrtni udarec za Asquithove načrte; računal je namreč v prvi vrsti na uspeh novačenja in prebiranja na Irskem. Čuje se tudi, da hočejo Irci proglasiti ljudovlado. Agitacijo vodijo najuglednejši Irci. — Ker se je vstaja pojavila isti dan, ko so nemška letala napadla vzhodno obrežje Anglije, spravljajo nekateri to dvoje v zvezo. — Na Angleškem pričakujejo važnih izprememb. Na povelje vlade so izročili lorda Casementa, ki ga dolže, da je povzročil vstajo, vojnemu sodišču. Ameriški Irci prete s silo, če bi ga vojno sodišče obsodilo na smrt. — Irsko višjo duhovščino je sklical kardinal Loggin na posvetovanje.

Vrhovni poveljnik proti irskim vstajem. Angleška vlada je poslala nad irske vstaje svojega najponosnejšega generala maršala Frencha, prejšnjega poveljnika angleških čet na francoskem bojišču. Poslanstvo Frencha, ki je sam irskega pokoljenja, dokazuje, da je položaj na Irskem resnejši, kot ga je predstavljala vlada. Prvo Frenchovo uradno poročilo o položaju na Irskem ni tako ugodno, ker priznava, da imajo vstaji celo v glavnem mestu Irške, v Dublinu, zasedene važne trge in da se je razširila vstaja v več grofij.

Svetovna vojska.

Naši letalci nad Korminom. — Avstrijske čete osvojile jarke pri Selcih. — Velik uspeh turških čet nad Angleži. Mesto Kut-el Amara kapituliralo. Ujetih 13.300 angleških vojakov, med njimi 500 častnikov, 4 generali. — Anglija napadena iz višine in z morja. — 5600 Rusov ujetih.

VOJSKA Z ITALIJO.

Naše čete osvojile jarke pri Selcih. Na jugozahodnem robu Doberdobske planote so se 27. aprila razvili ljuti boji. Sovražniku se je posrečilo, da je vzhodno od Selc vdrl v večji širini bojne črte v našo postojanko. Ko je pa hotel nadaljevati napad, so nastopile naše čete s protinapadom, ga zapodile v njegove stare jarke nazaj in

so ga prepdile tudi iz njih v ljutom ročnem metežu. Tako se nahajajo tudi tu vse naše prvotne postojanke v naši lasti. Ujetih je 130 Italijanov. Topniški ogenj je bil zelo živahen na sedmih točkah primorske bojne črte. — Naši težki možnarji so nadaljevali streljanje na Col di Lana. V odseku Sugana so izpraznili Italijani vse svoje postojanke med Volto in Roncegno, kjer se je našlo veliko bojnega materiala. Umaknili so se v Roncegno.

Bombe na salezijanski zavod v Trstu. Na veliki četrtek bi se bila lahko pripetila še veliko večja nesreča, ako bi gojencev v samostanu ne bila varovala božja previdnost. V trenutku, ko je bilo 400 gojencev pred Najsvetejšim v cerkvi, je padla pred vhom bomba, ki je seveda povzročila strašno razburjenje med mladino; a vzgojitelji so vse pomirili. Dalje je prebila bomba strop neke kleti; druga bomba je prebila strop glavnega poslopja in napravila strašno opustošenje. Strop se je deloma vdrl, vrata in okna so razsuta.

Naši letalci nad Korminom. 27. aprila so se povzpeli naši zrakoplovci nad Kormin in nad San Giovanni di Manzano in Vile Vicentina. Metali so težke bombe in se vsi srečno vrnili.

Topniški boji so bili zadnje dni skoraj na vsi črti, osobito ob Doberdobski planoti, ob Col di Lana, kjer so naši odbili nov laški napad. — Tudi Gorica je bila zopet v topniškem ognju.

TURSKO-RUSKO BOJIŠČE.

Če stalno in vselej ne pišemo o podrobnostih turške vojske na iraškem bojišču in na Kavkazu, oziroma v Mali Aziji, s tem ni rečeno, da tam vse miruje. Nasprotno; vojne operacije se neprestano nadaljujejo, zdaj v večjem, zdaj v manjšem obsegu. Vendar pa vsak dan ni tako važnih dogodkov, da bi zanimali »Domoljubove« bralce. — Rusi so zavzeli Erzerum in Trapezunt, toda dalje ne bo šlo. Na maloazijskem bojišču so se Turki na vseh črtah vnovič postavili v boj proti Rusom. Rusi sami priznavajo, da se je Turkom posrečilo ustaviti rusko prodiranje. — Na velikonočni ponedeljek sta se pojavila nad Carigradom dva ruska letalca. — Poveljkonočni teden so pa Turki dosegli pomenljiv in velik uspeh; obkolili so mesto Kut-el Amara in ujeli čez 13 tisoč angleških vojakov.

Velik poraz angleške armade na vzhodu. — Kut el-Amara! Čudno mesto to, kajne! Čudno vsaj po imenu; a kljub temu bo poročala o njem svetovna zgodovina, ker tu je doletelo angleško vzhodno armado veliko ponižanje. Turške čete so prisilile angleško posadko, da se je morala po 143dnevem obleganju vdati z vsem, kar premore. Kut el Amara je mesto, ki leži 35 kilometrov jugovzhodno od Bagdada v Mezopotamiji in sicer ob reki Tigridi, natančno vzhodno od nekdanjega Babilona. Do mesta pridejo lahko ladje z morja, a kljub temu so turški stražniki preprečili, da v mesto ni došlo nič živih. Zrakoplovci so spuščali jestvila v mesto, a tudi to so zabranjevali turški letalci. Ko ni bilo več nobenega izhoda iz zagate, je ponudil angleški general in poveljnik Townshend ka-

pitulacijo s tem, da prepusti vse topove Turkom, da jim da en milijon funtov šterlingov pod pogojem, da sme s svojo armado oditi. Na ta lim turško poveljstvo ni šlo, ker je bilo očitno, da se morajo Angleži brezpogojno udati, kar se je tudi zgodilo. Ujeti so vsi Angleži in sicer 13.300 mož, med njimi **pet angleških generalov in 500 častnikov.** Med posadko je dobra polovica indijskih vojakov. — Ta poraz je za Anglijo hud udarec osobito še v moralnem oziru. Ko je angleški armadi pošla zaloga živih, so skušali Angleži na vsak način spraviti provijanta v mesto, a se jim ni posrečilo. Doživeti so morali poraz. V Nemčiji in na Dunaju so okrasili hiše z zastavami.

BOJI Z ANGLIJO.

Anglija napadena iz višine in z morja. Dne 25. aprila se je približalo nemško vojno brodovje angleškemu obrežju grofije Norfolk (severovzhodno od Londona). Z

rije, ki so postavljene na obmorskih mestih. Vsi zrakoplovci so se srečno vrnili.

Tudi na flanderskem obrežju so nemški letalci napravili močan napad. Bombe, ki so jih vrgli na pristaniške naprave in utrdbe v Dünkirchnu, so napravile precejšno opustošenje. — Istočasno (25. aprila) so nemške ladje močno poškodovale en sovražni rušilec ter potopile neki sovražni pomožni parnik.

Učinek obstreljevanja z nemških ladij. Angleško poročilo pravi, da so nemške vojne ladje z obstreljevanjem mesta Yarmouth in Lowenstoft, močno poškodovale neko bolnišnico, neko kopališče, 40 hiš; ubite so 4 osebe, ranjenih 12.

VOJSKA Z RUSI.

Delo nemške mornarice v Severnem morju dne 25. aprila. Zdi se, da se je ta dan hotela nemška pomorska moč povaditi in prav posebno izkazati, kar se je tudi posrečilo. Nastopila je ob angleški obali, na

Kritje naših vojakov ob Gardskem jezeru.

dobrim uspehom so nemške ladje obstreljevale in zadevale morska mesta in pristanišča omenjene grofije, zlasti pa Yarmouth in Lowestoft. Dobro so zadevale tudi skupino angleških malih križark in torpednih rušilcev. Na neki križarki je nastal ogenj. Potopljen je bil en angleški torpedni rušilec, ena sovražna ladja, ki je stražila, in ona ribiška ladja »King Steffen«, ki se je nedavno branila rešiti posadko ponesrečenega Zeppelinovca »L. 19.«. — Vse nemške ladje so se nepoškodovane vrnile na svoja mesta.

Istodobno (v noči od 24. do 25. aprila) je priplulo tudi nemško zračno brodovje nad Anglijo. Z dobrim uspehom so zrakoplovci metali bombe na industrijske naprave v Cambridge in Norwich. (Cambridge je severno od Londona v istoimenski grofiji, Norwich je zahodno od Yarmoutha v grofiji Kent.) Bombe so spuščali tudi na kolodvorske naprave v Lincoln (severno od grofije Cambridge), na bate-

flanderskem obrežju, pa tudi v Severnem morju kjer je potopila neki angleški podmorski čoln »E 22.«. Isti dan je nemški torpedo zadel neko angleško križarko vrste Arethuso.

Ob Stripi v Galiciji. Položaj ob spodnji Stripi je za avstrijske čete zelo ugoden. Zakopane so v izbornih postojankah, ki jih skušajo Rusi ponovno brezuspešno napadati. Pred par dnevi so Rusi ponoči s premočjo napadli prečajo postojanko pri Tribuhovcih, ki so jo morali naši izprazniti; še isto noč so jo pa s protinapadom zopet osvojili. Sedaj je artiljerijsko delovanje zmerno, letalci pa zelo drzno nastopajo. Rusi uporabljajo velika letala sistema Sikorski s 4 do 5 letalci in dvema strojnica, pa brez uspeha. V raznih bojih jih vedno zavinejo naši letalci in brambni topovi.

5600 Rusov ujetih. Južno od Naroškega jezera (vzhodno od Vilne) so napadle nemške sile rusko številno armado. Po-

rojank so Nemci zasedli ter ujeli 5600 vojakov in 56 častnikov. Med temi so štirje štabni častniki. Plen: 1 top, 28 strojnih pušk, 10 metalcev min.

FRANCOSKO BOJIŠČE.

Neprestani krajevni boji so se ponavljali v odseku Souches, ob prekopu La Bassee in drugod. — 25. aprila je bilo 29 zračnih bojev. — Pri Mozi se položaj ni izpremenil, dasi se je topniško obstreljevanje na obeh straneh dan na dan nadaljevalo. Francozi so pred Verdun poslali najtežje topove iz pomorskih trdnjav, pa tudi mornarje.

Hud udarec. Ker je nemška vojna uprava zaznala, da Francozi z nemškimi vojnimi ujetniki slabo ravnajo, je sklenila, da odkloni vse vojne pošiljave francoskim vojnim ujetnikom. V švicarskih poštnih uradih je sedaj promet močno oviran. V mesto Basel je poprej pripeljala vsak dan 200 železniških voz razne zavoje, namenjene vojnim ujetnikom. Vse to je šlo zdaj nazaj na Francozsko.

NA MORJU.

Na mino je zadela angleška vojna ladja »Russel« in sicer v Sredozemskem morju. Zadnja poročila trde, da je bila torpedirana. 676 mož je rešenih, 124 jih pogrešajo. Oborožena je bila s 30 topovi.

Ruska ladja »Slava« obstreljevana. — Dne 27. aprila so vrgla nemška letala 31 bomb na linijsko ladjo »Slava« v zalivu Rige. Bombe so napravile požar.

Potopljen podmorski čoln. Nemški čoln-potapljač »U C 5« se ni vrnil. Angleži poročajo, da je bil 27. aprila uničen, posadka pa ujeta.

Tedenske novice.

Za Rdeči križ. Ta teden je posvečen delu za prosep in na korist Rdečemu križu. Priglašajo se v obilnem številu novi člani, nabirajo se prostovoljni prispevki in doneski za društvo. To domoljubno ter samaritansko delo, ki bo koristilo predvsem našim vrlim vojakom-trpinom po bolnišnicah, se je razplelo vsepovsod po širni Avstriji. Povsod se v ta namen prodajajo šopki, cvetlice, razni znaki, ali se prireja predstave, koncerti, ki se njih čisti dobiček obrne v prid ranjencem ter vdovam in sirotam po padlih junakih. — Naj duh, ki preveva naše vojake na bojiščih, vneme tudi nas druge, ki smo doma, da se bomo z milodari in dobrosrčnostjo odkupili domovini in storili svojo vojno dolžnost. Za dobro stvar smo Slovenci vsikdar vneti, polni navdušenja in darežljivih rok!

Kaj je doslej storila Avstrijska družba Rdečega križa v tej vojski? Družba je po svoji določbi to, kar je vojska poskrbela glede vojnega zdravstva za ranjene in obolele vojake, v velikem obsegu dopolnila in podpirala in je doslej izdala kakih 12 milijonov kron, med njimi čez 6 milijonov kron za obvezila in zdravila.

V teh silnih številkah niso vsteta ogromna dela in ogromni izdatki deželnih društev in podružnic za ustanavljanje in vzdrževanje bolnišnic Rdečega križa, ki

so terjale dokaj višje zneske. Čez 900 društvenih rezervnih bolnišnic in okrevalnic, bolniških postajališč itd. Rdečega križa s prilično 100.000 posteljami se je ustanovilo za strežbo naših hrabrih ranjenih in bolnih vojakov. Med njimi je mnogo specialnih zavodov za ortopediško zdravljenje, potem za šolanje v vojni poškodovanih kmetovalcev in gozdarjev ter rokodelcev v njihovih poklicih, da bi mogli kljub svoji ranjenosti zopet opravljati svoje prejšnje opravilo. Tudi skrb za tiste, ki so bolni na pljučih, je že uvedena pri nekaterih deželnih društvih.

Novomašniki leta 1916. Posvečeni bodo v ljubljanski škofiji v mašnike naslednji gg. bogoslovci: a) Iz IV. leta: 1. Bukovec Martin iz Trebnjega. 2. Gorše Martin iz Sodražice. 3. Jager Matija iz Ljubljane. 4. Kalan Janez iz Škofje Loke. 5. Klemenčič Jožef iz Dola. 6. Lavrič Vincencij iz Starega trga pri Ložu. 7. Skobe Ignacij iz Žužemberka. 8. Skubic Anton iz Šmarija. 9. Sparhakl iz Štange. 10. Tome Alojzij jun. iz Šmarija. 11. Torkar Anton z Bleda. 12. Žužek Karol iz Velikih Lašč. — b) Iz III. leta: 13. Flajnik Peter iz Vinice. 14. Komljanec Janez iz Bučke. 15. Stare Andrej iz Sore. 16. Traven Stefan iz Vodice. 17. Urbanec Franč. iz Srednje vasi p. Bohinju. 18. Zor Vincencij iz Preske. 19. Zore Janez iz Smedlnica. 20. Žužek Jožef iz Velikih Lašč. — Višji redovi se bodo delili: dne 7. maja (2. nedeljo po veliki noči), dijakonat 17. junija (kvaterno soboto po binkoštih), presbiterat 24. junija (god sv. Janeza Krstnika).

Četrto avstrijsko vojno posojilo. Po objavah, ki jih beremo po časopisih, podpisovanje vrlo napreduje. Veliki kapitalisti, denarni zavodi, posojilnice in hranilnice so se izkazale z znatnimi svotami. Kaže se v tem oziru prav res lepo in hvalevredno tekmovalstvo, ki bo pripomoglo h konečni zmagi nad vsemi sovražniki naše ljubljene domovine. Sovražnikom je treba še enkrat dokazati, da ne bomo podlegli tudi na gospodarskem polju ne. Pri tem delu pa se mora prav tako, kakor ves čas sedanje orjaške borbe pokazati skupnost in edinstvo nas vseh. »Iz malega raste veliko«, »Kamen na kamen palača, zrno na zrno pogača«; — kar izrekata ta dva reka, velja posebno tudi pri vojnem posojilu. Tisti, ki imajo več premoženja, bodo podpisali več; kdor ima malo, bo podpisal pa malo z dobrim, domoljubnim srcem in v zavesti, da je denar v državnem vojnem posojilu tako varno in obrestonosno naložen, da mora zadovoljiti tudi sebičneža. — IV. vojno posojilo naj prekosi vsa dosedanja! — Naj navvedemo samo nekatere postavke! Podpisali so: R. Kollmann, trgovec v Ljubljani K 50.000; Hranilnica v Št. Vidu pri Vipavi K 14.000; Iv. Samec, trgovec v Ljubljani, 10.000 K; dr. Iv. Tavčar, župan ljubljanski K 5000; zavarovalna družba »Avstrijski Feniks« je sklenila podpisati 13 milijonov IV. vojnega posojila; g. Mih. Dimnik, Jarše pri Mostah K 1000; dež. odborn. dr. E. Lampe K 1000.

Pri Kranjski deželni banki so med drugimi podpisali: Dr. Anton Bonaventura Jeglič, knezoškof ljubljanski, tu, 605.000 K; Franc Košir, Črni vrh nad Polhovim gradcem, 6300 K; Valetin Bradaška, Črni vrh nad Polhovim gradcem, 2600

kron; Ana Dolenc, Črni vrh nad Polhovim gradcem, 1000 K; Josip Lavtizar župnik v Ratečah, 1000 K; prof. dr. Josip Marinko, Mavčiče, 2000 K; Anton Mehle, Vel. Račna, 2500 K; Josip Zupančič, Ljubljana, 2500 kron; Anton Zupančič, Podroje, 5000 K.

Za druž. zveza v Ljubljani je sklenila podpisati na svoj račun en milijon K. Pri prejšnjih posojilih se je potom Zveze in njenih članov podpisalo 8 milijonov 425 tisoč K. — Pri Ljubljanski kreditni banki je do 1. maja 92 strank podpisalo 2 milijona 480 tisoč K 4. vojnega posojila. — 100 milijonov je sklenil podpisati upravni odsek Splošnega pokojninskega zavoda za uslužbenca. Prej je podpisal že 117 milijonov.

Pri c. kr. Splošni prometni banki so za IV. vojno posojilo med drugimi podpisali: Rudolf grof Chorinsky, c. kr. sekcijski šef in gospa Louise grofica Chorinsky na prejšnja posojila 150.000 K, na IV. vojno posojilo K 75.000 skupaj kron 225.000. Nikolaj vitez pl. Gutmannthal-Benvenutti, Boštanj na IV. vojno posojilo K 50.000, skupaj K 250.000. Gustav Eger, Ljubljana K 8000. Ed. Zelenka, Ljubljana, 10.000 kron. Gospa Friderika Kienbauer, soproga c. kr. stotnika, Ljubljana K 2100. »F. T.«, Ljubljana K 10.000. »G. T.« Ljubljana K 10.000. Gospa Karolina Kreuter-Gallé, Gradec K 5000. Feliks Urbanc, veletrgovec, Ljubljana K 20.000. Gospodična Olga Giontini, Ljubljana K 1000.

Častno meščanstvo. Občinsko zastopstvo mesta Črnomlja je izvolilo sekcijskega načelnika v notranjem ministrstvu grofa Chorinskega, za častnega meščana v priznanje zaslug, ki si jih je pridobil za mesto zlasti o priliki zgradbe belokranjske železnice.

V goriško stoino cerkev je na velikonočni ponedeljek, ravno ko se je končala popoldanska služba božja in so ljudje zapustili svetišče, privršla laška granata in zadela prezbiterij. Prebilá je strop ter obsula veliki oltar z gramozom in ometom. Duhovniki, ki so malo poprej klečali pri oltarju, so očitno po božji dobroti ušli nesreči. — Drugi dan je bila cerkev zopet zadeta. Ljudstvo je prestrašeno begalo po zakristiji in bežalo in jokalo. Zadet pa ni bil nihče.

Čisti dobiček »Mestnega pogrebnege zavoda« v Ljubljani za leto 1915 znaša K 48.467'61.

Smrtna kosa: Umrla je nenadoma na velikonočno nedeljo posestnica in vdova Marija Koračin v Trški gori pri Novem mestu. Pokojna je bila zgledna gospodinja in skrbna mati še živečih petero otrok: dveh hčera in treh sinov, izmed katerih se nahajata dva v službi domovine in zadnji v Ameriki. Mir njeni duši! — Dne 25. aprila je izdihnil dušo v Višnjah št. 18, župnije Podkraj, Jožef Bajec v 88 letu starosti. Pokojni je bil večletni ključar župnijske cerkve v Podkraju in 12 let župan. Zvestemu pristašu S. L. S. naj sveti večna luč!

Požar. V svinjeviški občini (pri Vinici) je pogorela vas Draga. Ogenj je uničil 13 poslopj, ostala so nepoškodovana samo 3. Zažgal je petleten otrok.

Vlaka trčita. Dne 28. aprila sta v Št. Jurju pri Celju trčila dva tovorna vlaka. Človeških žrtev ni bilo.

Razpuščene trgovske zbornice. Trgovinski minister je razpustil trgovske in obrtne zbornice v Trstu, Gorici, Rovinju in Roveretu, ker so bile vsled vojnih dogodkov in vsled odsotnosti večjega števila članov v svojem delovanju ovirane. Vodstvo zborničnih poslov so prevzeli vladni komisarji vzajemno s strokovnimi svetniki.

Roparski morilec Anton Dragar, ki še niti 20. leta ni izpolnil, je bil zaradi zavrtnega in roparskega umora obsojen na 15 let težke ječe. Smrtna sodba se v zmlu postave nad njim ni mogla izreči, ker je še premlad. — Zrtev njegovega zločina je bil Jakob Repina iz Dvora, 74letni starček.

Razne novice.

Goriški deželni odbor. Vložena je prošnja, naj bi se goriški deželni odbor in deželni uradi preselili z Dunaja v Ajdovščino.

Posledica lakhoživosti. V Trstu si je v neki kavarni ondi znana lakhoživka vsula strupa v belo kavo ter pijačo zaužila. Nesrečnico so še rešili ter prepeljali v bolnišnico.

Večjo svoto denarja je izgubil Martin Drobnič (Rašca pri Vel. Laščah). Hodil je po raznih semnjih v Laščah, Mokronogu, št. Jerneju in drugod. Pošten najditelj naj blagovoli denar vrniti proti primerni nagradi na zgorajšnjem naslov.

Umril med operacijo. 27. aprila so v zdravilišču Löw na Dunaju operirali na očesu med narkozo princa Leopolda Koburškega. Ko je bila operacija končana, je umrl vsled srčne kapi. Princ Leopold je nečak bolgarskega kralja.

Umesten predlog ogrskega škofa. Na občnem zboru zveze ogrskih poljedelcev je predlagal škof Proháska, naj bi država prevzela v dedni najem vsa velika cerkvena posestva in fideikomisne lastnine ter napravila iz njih primerne kmetije, ki bi jih prepustila proti zmerni odškodnini vojaškim osebam, ki so se odklovale v sedanji vojni, in pa osebam, ki se povrnejo iz tujine. Škof je poudarjal, da naj zemlja v prvi vrsti koristi tistemu delu prebivalstva, ki si je pridobil zaslug na bojiščih. Predlog je bil z velikim navdušenjem sprejet ter izročjen odseku, da ga predela in izpopolni. Ako se izvede, se bo ogrska obsejna zemlja veliko bolj izkoristila nego doslej, izseljevanje se bo pa omejilo; užitek bogate zemlje bo pa v resnici koristil prebivalstvu. (Pripomniti je, da je na Ogrskem brez števila ogromnih velikih posestev [latifundij], ki res ne dosežejo pravega namena, če so v rokah posameznikov.)

V tisti deželi, ki naj bi bila najbolj svobodna... Bolniška strežnica Parmentier je morala bežati, kakor poroča list «Echo de Paris», iz vojnega ozemlja v Toulon. Ker je nosila svetinjo presvetege Srca Jezusovega na trobarvnem traku, jo je ovadil mirovni sodnik toulonski ter je morala pred policijsko sodišče. Četudi je izjavljala, da s tem ni hotela protestirati proti republikli, je bila vendar le obsojena na 25 frankov globe... Tako se godi v deželi, kjer kljub vojnim grozotam odnotna

framazonska vlada kar nič ne opusti, da ne bi kazala sovraštva do katoliške Cerkve.

Pomanjkanje na Francoskem in Italijanskem je že zelo občutno. Začeli so misliti tudi na karte ter določili mero mesa, krompirja in moke na osebo. Imajo sicer odprto morje, a boje se potapljačev, ki za branjujejo dovažanje.

Vojaške novice.

Potovanje iz ožjega vojnega armadnega ozemlja je do preklica načelno prepovedano. Nasprotno je dovoljeno potovanje v ožje vojni ozemlje južnozpadne fronte po določilih za potovanje.

Za Velikonoč so bili došli pozdravi in voščila posebno staršem sorodnikom, fantom in dekletom od sledečih vojakov municijske kolone: Franc Jerolitič, desetnika Burgar in Artnik, predmojster Kuknperger, topničarji Ševar, Lipič, Jercelj, Froman. — **Zvesti branilci z italijanskega bojišča** so bili poslani voščila, namenjena roditeljem. Podpisani so: Alojzij Skupek, Ant. Trdina, Franc Krebel, Franc Vrstovšek, Milan Kolina, Iv. Podovrelec, Jos. Gadina, Jos. Lavrenčič, Jos. Znidaršič, Štefan Završnik.

Pohvala Bošnjakov. Koroški vojaški list K. — J. Kriegszeitung piše v velikonočni številki o naših četah iz Bosne in Hercegovine: »Naši Bošnjaki veljajo pri nas kot neustrašeni in smeli napadalci. Kjer Bošnjak prime ali napade, tam ni nobenega odpora. Kot sneženi plaz s planine, tako podere napad rujavih bosanskih in hercekovskih sinov vse k tlom, kar se jim ustavi. Verolomni Italijani so že dovolj skusili trde pesti naših Bošnjakov v bajonetnih bojih.«

Iz Branice na Krasu se poroča, da so ondi do zadnjega vsi člani telovadnega odseka »Orel« odšli na bojišče — v službo za cesarja in domovino. To so fantje! Marija jih čuvaj in ohrani!

Padel je 22. aprila na južnozahodnem bojišču v zvestem izpolnjevanju svoje dolžnosti podmaršal Hugo Kuczera, poveljnik neke pehotne divizije. Neposredno pred vojsko z Italijani je služboval rajni Kuczera v Ljubljani, kjer je bil splošno priljubljen.

Vojakom risarjem. Uredništvo »Domoljubovo« je prejelo že več s svinčnikom risanih skic od vojakov na bojišču s prošnjo, da bi se dale natisniti v listu. Radi bi ustregli, če bi sličice bile narisane v večjem obsegu s črnilom. Le potem moremo dati napraviti kliše za ponatis v list. Ako damo tukaj prerisati, pa slika ni več originalna, list ima pa potem preveč stroškov.

Postrežitel že 17 mesecev se pogreša vojak Janez Bevk, star 25 let. Služil je pri lov. bat. št. 20. Ako bi kdo kaj vedel o njem, naj sporoči njegovega očetu, ki želi povrniti vse stroške. Naslov: Jernej Bevk, Spod. Novake št. 28. P. Cerkno na Primorskem.

Zopet eden. Le ne še obupati; kar ni, se lahko še zgodi. Franc Kraševac, posestnik iz Preserja, je odšel 12. avg. 1914 k vojakom. Od tega časa ni bilo o njem nobenega glasu. Sedaj po skoraj 20 mesecih se je pa oglasil kot vojni ujetnik iz gubernije Arhangelsk (Rusko). Piše, da je zdrav in da vse pozdravlja. Da bi bilo še več takih! Svidenje bo tem bolj veselo.

Prijatelj v tujini. Prejeli smo vojno dopisnico sledeče vsebine: Slavno uredništvo! Podpisani slovenski možje-vojaki Vrhničani se lepo zahvaljujemo za poslano nam številke »Domoljuba«. Srčno smo se razveselili, ko smo spet enkrat brali v milem našem jeziku novice in druge zanimivosti. Bog Vam stotero povrni in Vam naj obilo naročnikov! Najlepši pozdrav! — Fr. Kunstelj, Janez Borštink, Ign. Jurjevčič, Simon Japelj, Janez Pristovc, Franc Modic.

Iz ujetništva. P o 20. m e s e c i h je prišlo drobno pisemce od ujetnika Antona Šubic, roj. v vrhniškem okraju. Nahaja se v Sempalatski (Sibirija). Žena in domači so ga objokovali kot mrtvega; sedaj so se tega obvestila tembolj razveselili.

Cela stotinja ogrskih Slovencev odklikovana. Ko so Rusi meseca januarja pri Toporovcu v Bukovini pričeli napadati naše čete, je posebno mnogo trpel naš zalavski 20. domobranski pešpolk. Dva dni in dve noči so bili naši neprestano v strašnem ognju. Čez dva dni nato pa so naši prodirajoče Ruse v osmih vrstah odbili in pobili. Samo pred eno našo stotnijo je ležalo 600 mrtvih Rusov. Za to junaštvo je cela stotinja do zadnjega moža bila odklikovana za čenši od srebrne svetinje II. razreda do zlate. — Živeli junaški ogrski Slovenci! Slovenci povsod junaki.

Dopisi.

Zažer pri Vrhnikih. V nedeljo 7. maja priredi tukajšno slov. katol. izobraževalno društvo slavnostno predstavo na korist »Rdečemu križu« z naslednjim sporedom: 1. Pozdravni nagovor. 2. Soči (deklamac.). 3. Igra v štirih dejanjih. (Igra vaška mladina.) 4. Junak in lastovka (deklamacija). 5. Botra nerga. (Igra v enem dejanju.) 6. Paldim junakom (deklamacija).

Šmartin pri Kranju. Kakor druga leta, bo tudi letos v tem mesecu na Bregu šmarnična pobožnost vsako nedeljo popoldne. Izročimo Mariji, Kraljici majnikovi svoje, ki toliko trpe na bojiščih ter jo prosimo za odločilno zmagao in srečen mir. Ign. A.

Iz Rafošč. Na italijanskem bojišču je padel junaške smrti Lovrenc Tekavc, sin zidarskega mojstra Franceta Tekavc iz Rafošč. Pokojni mladenič je bil pravega krščanskega značaja. Bil je član Kat. slov. izobraževalnega društva na Brdu in ud požarne brambe v Lukovici. K vojakom je odšel 21. junija 1915 ter se je devet mesecev hrabro boril proti verolomnemu Italijanu. V noči od 18. do 19. aprila mu je sovražna krogla pretrgala nit življenja in ga v najlepših letih ločila od svojih dragih. V vseh pismih in kartah, ki jih je pošiljal v bojnih poljan, se je bralo vedno veselo in

zadovoljnost ter skrb za svoje domače. Še par dni pred smrtjo je pisal vsem sestram, bratu in očetu ter jim želel vsele velikonočne praznike. O njegovi smrti poroča očetu računski poročnik, ki mu izreka pristržno sožalje ob izgubi ljubega sina. Spavaj v miru, dragi Lovrenc, in lahka naj ti bo tuja zemlja.

Tower, Minn., 28. marca 1916. Danes je priromala sem št. 8 (24. febr.) »Domoljuba«. Neizmerno se začudim, ko berem v »Domoljubu«, kako malenkostno škodo so napravile v Ljubljani italijanske bombe. Pridenem izrezek (dnevnik »The Duluth News Tribune march« št. 7, 1916), ki Vam jasno dokazuje, da ne veste čisto nič, kaj se v Ljubljani godi. 800 (!) vojakov je bilo v Ljubljani ubitih, ozir. ranjenih, dva »visoka častnika« sta bila ubita. Če ne verjamete, pa berite. Z Bogom! Rev. J. Ferjančič. — To pismo priobčujemo, da se naši cenjeni bralci prepričajo, kako dolge klobase laži so pošiljali Italijani v svet in kako so se ponašali, ker je enkrat par letalcev došlo nad Ljubljano, ne da bi bili povzročili kaj občutne škode. Dva nedolžna otročiča sta bila vsled ran, ki sta jih dobila ob napadu, žrtev italijanskih verolomnežev; iz tega je brzovjavka iz Genove v Ameriko napravila celih 800 vojakov. — Če Lahi vsako stvar tako povečavajo, potem morajo biti res pijani — lažnjivih zmag.

Iz Čikage (Amerika) smo prejeli sledeči dopis: Dovolite nam nekoliko prostora v Vašem cenjenem listu. Omenila bi rada nekatere stvari o življenju v tem mestu. Kar se tiče delavskih razmer, moram reči, da so se nekoliko izboljšale. Tudi v dušnem oziru nismo preveč zaostali. Imamo društvo »Marija Pomagaj« št. 78 v Čikagi. Na korist temu podpornemu društvu smo vprizorile žene in dekleta zares lepo igrano »Nežika z Bleda«. Igralci in igralke so povsem povoljno rešili in izvršili svoje vloge. Igra se je en dan dvakrat vprizorila; dvorana je bila obakrat polna, in nobeno oko ni ostalo suho. — Omenjam tudi, da je naš g. župnik Anton Sojar obhajal desetletnico svojega bivanja v tej naši fari. Prejel je ob tej kriliki mnogo čestitk. Tudi dekleta so se spomnila svojega dobrega dušnega pastirja ter mu za dar kupila mašni plašč ter lepo verižico. Ena izmed deklet (Marica Spilar) mu je v imenu drugih izrekla v izbranih besedah iskreno čestitko ter zahvalo za požrtvovalno duhovsko delo in službovanje med slovensko kolonijo. Mar. Oblak.

Listek

Kletev divjega lovca.

(Povest. — O. — J. C.)

(Dalje.)

Stara Ana je spoznala, da njena zgovornost in tudi vsa dobrohotna ljubezen ter prigovarjanje tu skoro nič ne izda. Ni bila kos neverjetni potrnosti, ki je razjedala duševne in telesne moči sicer junaškemu

sinu. Zato si misli: kjer je človeška moč preslaba, tam naj pomaga oni, ki je še vedno naš Oče. Drugo jutro se napravi zgodaj, pozove Milana ter reče: »Milan! Vidiš, vse smo storili, kar je v človeški moči, da bi se Milki obrnilo na bolje. Zakaj bi se pa z večjim zaupanjem ne obrnili na nebeškega Zdravnika, ki celi dušne in telesne rane?! Kjer človeška moč in zdravniška umetnost odrečeta, tam zamore vmes poseči tolažilno in zdravilno le še roka božja. Jaz sem že veliko molila in prosila Boga; g. župnik mi je zagotavljal, da se tebe in Milke vsak dan spominja pri sv. maši; zakaj si pa ti tako hladan postal do Boga in do molitve? Bog nas velikokrat skuša, da bi mu pokazali, če ga res ljubimo, če smo zvesti tudi v nesreči.«

Milan, ki se je to noč prvokrat po dolgem času nekoliko prespal, ni zavračal več dobrosrčnih materinih besed. Mirno poslušal ter krotko, zraven pa z občutkom, ki preveva človeka, ko se zave, da morda vendar-le še ni vse izgubljeno, odgovori: »Oh, mati, ali je še sploh kaj upanja?«

»Upanja? ... Kaj dvomiš? Ko bi vsi imeli tako malo zaupanja v božjo vsemodro previdnost, kakor ti v teh dneh božje poizkušnje, komu bi pa bilo obstati? Ne pozabi, kar pravi pregovor: Ko je stiska največja, je božja pomoč najbolj blizu. Zravnaj se, bodi mož, zaupaj! V nebesih je naš dobri Oče, ki si od njega prejel že veliko dobrega. Zakaj bi pa ne prenesel, če ti pošlje tudi kapljo grenkobe!«

»Kapljo grenkobe?« ponovi Milan. »Cele posode grenke pijače; in zdi se mi, da bom moral vse do dna izpiti.«

»Veš, kaj mi je rekel nedavno g. župnik?« nadaljuje mati. »Bog hoče, da bo postal Milan res značajan mož, utrjen in okrepljen za vse slučaje življenja; zraven pa mož, ki bo vedel, da vse dobro prihaja od Boga. Zato mu je pa poslal tudi kosček poizkušnje. Človeško življenje ni nikjer in nikoli samo z rožami posuto. Zlato se čisti v ognju, človekova ljubezen pa v ognju trpljenja in bridkosti. — Tako je govoril g. župnik, pa je tudi pristavil: Mati Ana! Čujte, kaj vam povem! Jaz sem prepričan, da še ni vse izgubljeno. Prav v tem slučaju se bo pokazalo, da kletev ne more škodovati nobenemu, ako Bog ne pripusti. In dobrotljivost božja ne bo pripustila, da bi po nedolžnem trpel človek, ki ni ničesar zagrešil. Bog je gospodar čez naše življenje, on odločuje o naši sreči, on plačuje in kaznuje, ne pa človek, ki je zmešan, ali pa razdražen ter razburjen od hipnega sovrastva.«

Milanu so materine besede očitno dobro dele. Tako živo ji je gledal v oči, kakor dober otrok, ki ga skrbna mati uči resnice krščanskega nauka. Začuda okrepljen in potolažen pravi materi: »Oh, pojedite še enkrat h g. župniku, pa ga prosite, naj moli in prosi za nas; njega bo ljubi Bog raje uslišal, nego nas.«

»Saj sem se ravno danes namenila iti k njemu, dragi Milan. Najprej pojdem v cerkev, tam bom darovala sv. obhajilo zate in za Milko, potem pa se oglašim še pri župniku, da izročim ustmeno tvojo prošnjo. Poizvem tudi, kako je z Milko. Čula sem, da je bil g. župnik te dni v meštu, da

bi se prepričal, če je morda Milkino stanje kaj boljše.«

»Hvala vam mati, za ljubeznivost. Zdi se mi, da je posijal žarek upanja v moje srce. Tudi jaz hočem ubogati in prositi Boga, da nam preloži to breme in da nam dá čakati boljših dni.«

Ljudje, ki o nenadni nesreči tako radi govore ter prehitro napravijo svoje sodbe, dasi naravnost hudega ne privoščijo, so se bili tudi o Milanovi družini dobroga nagovorili. Vsi so se končno strinjali v eni sodbi: »Tu je kletev divjega lovca vmes; šlo bo vse rakovo pot.« Eni so milovali mlado zakonsko dvojico, drugi so bili bolj neobčutni, češ, kaj takega se vsakemu lahko primeri.

Toda prav v tem slučaju se je imelo pokazati, da človek ne sme preneglo soditi in obsojati, kajti božja pota so neizvedljiva tudi v življenju posameznega človeka. Kakor je v naravi danes morda vihra in divji ples vetrov in oblakov, danes besneče gromenje, jutri najlepše in najmilejše sonce, zrak pa čvrst, čist in razkužen; prav tako je včasih v človeškem življenju. Danes se zdi, da se je vse zarotilo zoper tvojo srečo; čutiš zapuščenost, da bi skoraj zaklical z umirajočim Sinom božjim: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil!« Jutri se pa nenadoma razprše temni oblaki mrkle nezadovoljnosti, grenke otožnosti, ostre nesreče; nad teboj pa se zasmehlja svetlo sonce z gorko božajočimi žarki notranjega miru, sreče in veselja.

Ko je spomladansko sonce tistega dne že pošteno ogrevalo Milanovo domačijo, prisopihala stara Ana nenavadno urnih korakov iz cerkve, oziroma iz župnišča domov. Nič se ni ustavila nikjer, kratki so bili njeni odgovori, če jo je ogovorila ali ali druga sosedka. Srce ji je igralo v prsih, ko je razmišljala, kako bo blagodejno vplivala novica, ki jo je izvedela pri g. župniku.

Ko stopi v sobo, najde Milana, klečečega pred malo podobo žalostne Matere božje. Še zganil se ni pri njenem vstopu. (Dalje.)

Mati.

Zložil desetnik Ivan Gruden.*

Boj ponehal. Misel nate mi ne da zaspati; mislim nate v domovino, moja draga mati.

Kolikrat je bilo treba zame gori vstati, ko sem dete bil v zibel, moja skrbna mati!

* Naš novi pesnik nam je poslal par pesmic z naslednjo pripombo: Cenjeno uredništvo »Domoljuba«! Vaš bojni pesnik Vid Ambrožič, moj bojni tovariš, s katerim sva v aktivnem vojaškem službovanju skup pesnikovala, me je po svojih pesmih navdušil, da i jaz pošiljam v Vaš cenjeni list prve bojne pesmice svojega bojne pesniškega zapisnika. Z odličnim spoštovanjem Vam udani Ivan Gruden.

Zdaj pa moral sem desnico
za slovo podati,
iti v boj na tujo zemljo, —
za domovje — mati!

Tožiš: »Letos sama moram
polje vse zorati.«
Pride mir; pa bova zopet
skup orala, mati.

In če strel me smrtonosni
kdaj zadene; — zbrati
hočem še moči poslednje:
za pozdrav ti, mati...

Če na bojnem polju grob si
moram izkopati:
Naj za dom bo! Nič ne plakaj,
zlata, dobra mati!

Pa če moram za cesarja
jaz življenje dati; —
čuj junaka klic poslednji:
Z Bogom, z Bogom, mati!...

Slike in črtice z bojišč.

Oprezno in previdno.

Na italijanskem bojišču je padel Fran Osredkar, doma na Planini pri Št. Joštu nad Vrhniko. Služil je pri sanitetnem oddelku. Njegov prijatelj naznani njegovo smrt materi Mariji Osredkar tako-le:

Zopet sem se odločil, da Vam napišem nekaj vrstic. Gotovo Vam je že znana moja pisava. V dobi šestih mesecev, odkar sva bila z Vašim Franceljom skupaj, sem Vam zanj večinoma jaz pisal; to je znamenje, da sva bila največja prijatelja na bojišču. — Mi vojaki smo reveži vsi: izpostavljeni smo vsem nevarnostim, posebno pa še smrti. Ne vemo, kje nas čaka. Izginjamo počasi drug za drugim z zemeljskega površja in se selimo v boljšo domovino. Bog hoče tako... Tako sem primoran po naročilu Vašega sina naznaniti, da je tudi on nas zapustil in šel k Njemu, ki je rekel: »Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas bom poživil!« — Ne ustrašite se preveč, ko Vam naznanjam, da pišem te vrstice na grobu Vašega sina. Krogla iz sovražne puške mu je prevrtala čelo in mu upihnila luč mladega življenja. Ne žalujte preveč! Umrli je lepe smrti za domovino. Čutil ni nobenih bolečin. Par sekund — in bil je mrtev...

Prosil me je, ko je bil še živ, naj Vam sporočim, če bi ga doletela smrt, in tako sedaj izpolnujem to njegovo željo.

Ti pa, nepozabni moj prijatelj Francelj, si nas zapustil sredi bojnega hrupa; Tvoja duša se že raduje pri Bogu; oziraš se name, ko pišem na grobu Tvojega trupla te vrstice, da naznanim ljubi materi Tvojo ločitev. Kličem Ti: »Dobro si se vojskoval, tek si dokončal, sedaj Te pa venča krona nebeske slave!« — Tudi mi pridemo za Teboj. Počivaj mirno vrh visokih skal! To Ti kličemo žalujoči zvesti prijatelji: Kastelic Anton, Rak Anton, Kafarle Josip — in še veliko drugih,

Kako je bilo v zasedenem italijanskem jarku.

Vojak Josip Kleva (doma v Maliji pri Portorozi) piše z italijanskega bojišča:

Dragi oče! Pozdravljam Vas in vso našo družino. Naznanjam Vam, da sem še zdrav, za kar se moram Bogu zahvaliti, kajti grozota vojske, ki sem jo doživel, se ne da popisati. Nam seve ni tako strašno in hudo, ker smo že vsega vajeni. Opišem samo en slučaj. Ko smo namreč z bajoneti naskočili in prepodili Italijane iz njih postojank, smo se razvrstili po zavzetem jarku, da smo bili zopet pripravljeni za brambo. Toda ni bilo lahko, kajti po jarku je bilo vse polno mrtvih Lahov, ki so bili na vse načine razmesarjeni, da je bilo groza. Ob luninem svitu smo morali hoditi čez mrtve, ki so bili v raznih položajih: nekateri so čepeli (mrtvi seveda) kakor bi spali, drugi so bili naslonjeni ob strelskih luknjah, kakor bi hoteli streljati, a so bili brez življenja. Ozrl sem se čez kritje; pred strelskimi jarki vse polno mrtvih Lahov, ki jih je sesekala italijanska artiljerija, ko je merila na naše. Takih prizorov bi lahko naštel še celo vrsto...

Mi smo bili zdelani in lačni, kajti cel dan nismo dobili nič jesti, ne piti. S seboj nismo ničesar vzeli razen pušk in streliva. V sili smo torej jeli stikati po italijanskih nahrbtnikih. Na srečo smo našli dovolj mesnih konzerv, ki smo jih urno odpirali z bajoneti ter používali, da je bilo veselje; tudi kruha smo našli in limon, da smo si žejo gasili. V tem trenutku se nihče ni zmedil za strahoviti smrad, ki se je širil tod okrog. Želodec je zahteval svoj davek. Pravo veselje je bilo, ko smo italijanskim vojakom trgali zvezde z ovratnikov ter jih pripenjali za spomin na svoje čepce. Tudi s kavo smo si postregli. Ker nismo imeli svojih čutaric, smo posegli po italijanskih, četudi so bile vse zamazane. Za nameček smo si namazali jezike tudi s sirom in salamo. Z italijanske strani so se pa slišali glasovi in rezgatanje oslov in konj.

Kako smo praznovali Velikonoč na zapadnem bojišču.

Mogoče bo cenjene bralce in bralke »Domoljuba« zanimalo, kako smo slovenski lovci praznovali velikonočne praznike na visokih alpah.

Predvsem se pohvalimo, da smo jih obhajali srečno in zadovoljno ter mogoče še bolje kot marsikateri doma.

Zdaj si boste gotovo mislili: Je pa že lepo pomladansko vreme in jim je sijalo toplo pomladansko solnčece... Ali pa so imeli prav izvrstno izbrano menažo in mogoče še vino za doklado, in to jih je spravilo v veselje in zadovoljnost... Ne, ne... Ne prvo ne drugo ni pravo; kajti vreme je bilo v resnici prav blatno, ker je skoro vse praznike deževalo in snežilo. Solnce nas ni hotelo niti pogledati; menažo smo imeli pa, kakor vsak dan. Pri nas imamo namreč tako lepo navado, da vedno v enem loncu kuhamo; tudi imamo vedno le ene vrste jed, da se kuhar ne more zmotiti. Vino smo pač tudi imeli za priboljšek, pa v tem ni tičal vzrok naše sreče; le to nas je osrečilo, ker je nam ljubi Bog dal priliko, da smo prejeli svete zakramente,

in sicer zakrament sv. pokore in sv. Rešenjega Telesa. Tako smo se zopet poživili in prejeli moč, da bomo mogli še naprej prenašati bojne težave. Na Veliko nedeljo popoldne smo šli k spovedi in v ponedeljek smo bili pri sv. maši in sv. obhajilu, in sicer kar na prostem; a to nas ni nič motilo, tudi ne snežinke in ne goste kapljice, ki nam jih je pošiljalo nebo, pa tudi ne krogle, ki so sempatam prihreščale od Lahov. Kljub vsemu temu smo pobožno prisostvovali pri sv. daritvi in se potem veseli in poživljeni vrnili nazaj v sprednje postojanke.

Tukaj človek šele zna ceniti vrednost svete daritve in posebno pa prejem svetih zakramentov; ker je priložnost za to bolj redka, moramo biti Bogu toliko bolj hvaležni, kadar se nam nudi.

Daleč od Vas, dragih domačih, smo obhajali Veliko noč, vendar ostane v trajno dragem spominu celo življenje. Tukaj je Bog z nami in potem kdo nam kaj more!

Končno vse bralce in bralke »Domoljuba« srčno pozdravljamo in kličemo: Po slavni zmagi na veselo svidenje!

Hrvat Alojzij, Kosi Mat., nadlovca, Matjaš Fr., četovodja; Kitek Simon, podlovec; Šmojdek Janez, lovec.

Bog in mir!

Gospodarske vesti.

Gospodarski in tržni pregled.

Pri nas opažamo, da se z vsemi pripomočki širi poraba umetnih izdelkov. Ljudstvo se navadi potrate in bo kljub večjim dohodkom vedno revnejše postajalo. Bogatini nalagajo denar tam, kjer največ nese. Kmetijstvo zdaj malo bolj cenijo; toda pred vojsko se nobeden ni zmedil za gospodarstvo. Saj se žito lahko kupi. Toda razne tovarne so donšale 20 do 30 odstotkov. K novim iznajdbam so se torej obrnili tehniki, iznajditelji in bogatini. Treba je bilo vedno več potratne obleke, lišpa, igrač, živil, raznih strojev in pripomočkov za nove vire obrti in kupčiji iznajti, da se iz ljudi več denarja spravi. Tako vidimo, da je zdaj cela vrsta predmetov, ki so bili nekdanj neznanji in so še danes nepotrebni, razširjenih v zadnji vasi. Koliko je zdaj novotarij v obleki, solnčnikov, rokavic, onih ročnih torbic in denarnic za dame, ki jih pa nosi zdaj že marsikaka pestunja. Ljudje, ki se enkrat ujamejo na ta lim, ne morejo več iz njega. — Skoro nobeden onih, ki so se tako ujeli, ne pomisli, da industriji, to je oni proizvajalci teh nepotrebni reči, z vsemi pripomočki: z agenti, vzorci, z inserati in priporočili, po časopisih, s hvalospevi po šiviljah in prodajalnah, vzbujajo umetno vedno nove potrebe in s tem vedno večje zapravljanje. Tovarne hočejo veliko proizvajati in veliko prodati. Domači trg jim ne zadostuje; še na tuje silijo, zlasti v Ameriko, Afriko in Azijo. Ker so pa delavci v drugih delih sveta cenejši kakor pri nas, so napravili v raznih delih sveta svoje podružnice z domačimi delavci. S tem se je pa blago tako namnožilo, da ga kmalu ne bo mogoče več izvažati. Tovarna mora delavce odpustiti in pritisniti na delavske plače, obenem pa kolikor mo-

goče veliko blaga razpečati. — To zapravljanje je tudi vzrok, da mnogi kljub ugodnim gospodarskim razmeram ničesar nimajo. Z vsemi močmi podpirajo razvoj kapitalizma in tovarn, v katerih ima kmečki stan hude nasprotnike. Preprosto življenje po šegi naših očetov je bilo še vedno najboljša podlaga za dobro gospodarstvo.

Kakor smo že poročali, je vojaštvo skrbelo, da se vse polje v Srbiji in na Poljskem dobro obdela. Kjer je manjkalo vprežne živine, so postavili velike pluge na par od katerih en sam izorje več kakor 200 volov, če je treba tudi 40—50 cm globoko brazdo. Za Srbijo so preskrbeli tudi sledeča semena: 285.000 kg ječmena, 1.319.200 kilogramov ovs, 1.940.000 kg turščice, 2.772.000 kg krompirja, 5000 kg graha, 30 tisoč kg fižola, 14.000 kilogr. prosa. Razen turščice je vse drugo že vsejano. Tudi malih prešičkov so veliko doli poslali. Kakor se kaže, Srbija še poprej ni bila tako skrbno obdelana.

Vsled pomanjkanja mleka so začeli priporočati, da naj se vodijo mlade telice, stare okoli 15 mesecev, ker potem imajo krave največ mleka. Če se vodi telica stara 2—3 leta, gre vsa krma preveč na meso. To je staro pravilo, katero so kmetje že dolgo poznali. Telico z enim letom voditi je pa vendar prezgodaj. Priporoča se tudi že davno preizkušeno pravilo, da se telice ne smejo preveč krmiti. »Debela telica — slaba mlekarica« velja tudi še zdaj. Imej telice vedno bolj na pičlem. Pri teletu se mora krava ali telica seveda močno krmiti, ker takrat rabi dobro krmo.

Celo zimo smo neprenehoma ponavljali: Vodite veliko svinjic, spomladi bo pomanjkanje. Večina ni ubogala. Prodale so se najlepše plemene živali. Zdaj pa imamo pomanjkanje mladičev, kakršnega še ni bilo. Ljudje letajo od semnja do semnja. Vsakega prešička se drži najmanj deset kupcev. Več kakor dve tretjini gospodarjev še nima zadosti prešičev. Torej vodite vsaj zdaj prav vse, kar je za to osobno; zlasti svinjice, ki so mladiče ogojile, naj se gotovo zdaj pripustijo. Potem bomo imeli zadosti mladičev, čeprav bodo bolj pozni. Zelostna izkušnja letošnjega leta bo mnogo gospodarjev izpametovala, da bodo zanaprej imeli vselej plemeno svinjo doma. Saj so domači mladiči vedno najboljši.

Mala Holandska je lanj izvozila 42.236.000 kg masla, 1913 le 37.060.000 kg. Sira se je izvozilo 86.232.000 kg. Leto popred le 65.924.000 kg. Večina blaga je šla na Nemško, kjer so tudi najvišje cene plačevali. Ni mogoče, da bi se že pred zelo razvito mlekarstvo v enem letu tako dvignilo. Te visoke cene so kmete dvignile, da so prodali mnogo blaga v lastno škodo, doma pa pomanjkanje trpijo. Na Nemško so prodali 1914. leta 19.658 milijonov kg masla, 1915. pa 35.516 milijonov kg; sira (1914) 19.631 milijonov kg, (1915) 63 milijonov kg.

Zelo se je pomnožilo polje za lan na Nemškem. Posejali so z njim 20.000 ha. Prav znatne množine so posejali Nemci tudi na Poljskem in v Belgiji.

Mesto Schüsburg na Sedmograškem je napravilo tovarno za čevlje. Zgornji del je iz platna, ki se ne premoči, spodaj so pa

leseni podplati, torej čisto prave cokoljice. Stanejo 3—6 K.

25. aprila je bilo na Dunaju 1688 glav goved, od teh: volov 320, bikov 495, krav 873. Prodajali so voli: Ia. 445 K, IIa. 410—430 K, IIIa. 400—405 K, krave 360—430 K za 100 kg.

Na Štajerskem se snuje društvo za nakup živine, v katerem bodo zastopniki deželne vlade, vojaštva, mest (Gradca, Maribora in Leobna), kmet. družbe in združne zveze. V kratkem bo vojaštvo zahtevalo večjo množino živeža za svoje potrebe. Imenovali bodo 100 nakupovalcev, ki bodo dobili legitimacije od centralne vnovčevalnice na Dunaju. V bližnjem času bodo prešteli vso živino, da bodo vedeli, koliko smejo živine vzeti. Noben mesar ne bo mogel potem več sam kupiti. Vsa trgovina se bo vršila po teh imenovanih nakupovalcih, ki bodo dobili od glave 6 K za svoj trud.

Cena prešičev gre še vedno naprej. Dne 26. aprila je bilo na Dunaju nekaj čez 5000 prešičev. Debele so plačevali do 5.70 kron za 1 kg žive teže.

Ogrska je že določila ceno za novi pridelek turščice l. 1916. Avgusta in septem-

jišč in po kompostu. To je dokaz, da potrebujejo te rastline veliko gnoja in da jim je treba zaraditega po njivah dobro gnojiti. Prav delajo tisti naši poljedelci, ki sade bučno seme v skrbno pripravljene velikim skledam podobne jamice, ki jih napolnijo z drobnim gnojem in povrh še s kompostom. V tem oziru je treba bučam ravnatoko skrbno obdelane in pognojene zemlje, kakor kumarom in dinjam (melonam) po vrtovih. Če je zemlja premalo gnojna, naj se buče zalivajo, dokler se rast še ni razvila, z gnojnico.

Važno je, da buče ne tipe vsled suše. Bučne rastline so, kakor znano, velikolistnate, imajo sočna stebela, sočne listne peclje in sočne sadove. Te rastline potrebujejo torej dosti vlage. Če jim preti suša, naj se po možnosti zalijejo. V tem oziru je z njimi tako ravnati, kakor z vrtnimi rastlinami, če hočemo pridelke zvišati.

Priporoča se pa slednjič tudi, da skrajšujemo tem rastlinam glavne in stranske vrvi (da odščipnemo končne poganke), tako kakor delamo pravilno pri kumarah. Pri bučnih rastlinah so rodovitne le stranske vrvi, ki izrastejo

Avstrijski vojaki napeljujejo žične ovire.

bra bo cena 30 K; potem bo rastla do maja 1917. na 34 K, za činkvantin 33—37 K, za fižol 56 K, grah in lečo 66 K. Najbrže se bodo tudi naše cene ravnale po ogrskih.

Pridelovanje buč zaradi oljnega semena.

Buče so po naših krajih važne rastline, ker dajejo pozno poletje in v jeseni prav izdatno in slastno klajo za prešiče. Važne so tudi zaraditega, ker jih dobivamo kot postranski pridelek med drugimi sadeži, posebno med turščico. Če jih bomo začeli sedaj izkoriščati še zaradi oljnega semena, nam bodo te rastline še bolj koristne in dobičkanosne.

Način, kako je buče saditi, je vobče znan. Vendar je potrebno opozoriti na nekatere stvari, ki se tičejo pridelovanja, da bo mogoče dosežati pridelke izboljšati in povečati.

Pri buči je veliko več na tem ležeče, kako jim gnojimo in kako jih gojimo, kakor na vrsti (sorti). Znano je, da zrastejo najbolj debele buče okoli gno-

kot zalistniki iz glavne vrvi. Na stranskih vrveh se pokažejo poleg prašnih tudi pestični cveti, iz katerih zrastejo buče. Da se te stranske vrvi bolj krepko razvijajo, naj se glavna vrv skrajša nad 5. ali 6. listom. Pa tudi stranske vrvi naj se skrajšajo, in sicer pozneje, ko nastavijo sadove (bučice), ker s tem pospešujemo popolnejši razvoj buč in boljše zorenje. Kakor hitro so namreč na stranskih vrveh iz pestičnega cvetja buče nastavljene, naj se skrajšajo te vrvi za četrtilim listom nad zadnjo bučico, ker nima nadaljno poganjanje teh vrvi nobenega pravega pomena več. Nasprotno. Če vrvi naprej rastejo, rastejo na škodo sadežu, ki se v tem slučaju slabše razvija in tudi slabše zori.

Če bomo buče tako gojili in na vse to pazili, ni dvoma, da se bodo dali dosedanjji pridelki še izboljšati, zlasti tudi v tem oziru, da bomo dobili več in boljšega semena, ker bodo buče v tem slučaju tudi boljše dozorele.

Da je treba bučne rastline tudi opleti in okopati kakor druge take rastline, in

da je treba na vse to pri težki in plevelni zemlji še bolj paziti kakor na rahli in čisti, je samoobsebi umevno.

Trtni les za krmo.

Enoletni trtni les (trtne mladike), ki odpade pri reznji trt in ga imenujejo vino-gradniki rezje ali rezino, vsebuje precejšno množino redilnih snovi, tako da se v tem oziru lahko meri z marsikaterim slabšim, zlasti izpranim senom.

V Dalmaciji, v Italiji in na Francoskem, zlasti v krajih, kjer primanjkuje krme, je rezje kot krma za govejo živino splošno v rabi.

V Dalmaciji ga pokladajo živini kar celega, vendar se pa bolj priporoča trtno rezje zrezati in zdrobiti in v tem stanju ga je živina, zlasti z drugo krmo (z rezanico, s senom itd) pomešanega, prav rada.

Da je vrednost trnega rezja res velika, je videti že iz tega, da ga je letos vojna oblast od nas kupovala po razmeroma zelo visoki ceni (4 K za 100 kg) in ga je uporabila za krmo klavni goveji živini.

Na stotine vagonov se ga je odpeljalo na razne kraje blizu južne fronte, kjer se je v ta namen zrezalo in zmlelo na posebnih, slamoreznicam podobnih strojih in živini pokrmilo.

Nekaj teh strojev je sedaj na razpolago in jih je lahko dobiti brezplačno v uporabo. Priporočam tedaj vinogradnikom, posebno tam, kjer je cenena gonilna moč (vodno kolo itd.) na razpolago, da se za tak stroj t a k o j zgledajo pri podpisnem, kjer zvedo pobilnje pogoje za dobavo stroja.

Tudi v letih, ko je sena dovolj, primanjkuje pri nas proti spomladi navadno suhe krme in marsikateri gospodar je vsled tega primoran, da živino ceno odproda in mora pozneje drugo dražo kupiti. Če bi se tedaj v vinorodnih krajih posluževali trnega rezja za krmo, bi jim bilo ravno v najbolj težavni letni dobi, ko krme najbolj primanjkuje, gotovo zelo pomagano.

Če se ne zgleda nihče za stroje, ki so na Kranjsko na razpolago (dobe se tudi t a k i z vitlom vred), potem pridejo ti stroji v druge dežele, in je naša dežela s tem škodovana. Zato naj bi se marljivo in napredni kmetovalci t a k o j zanje oglašili.

B. Skalický,

c. kr. vinarski nadzornik v Novem mestu.

Za strojniški tečaj Gospodarske zveze se je priglasilo preveliko število udeležencev. Vsled tega je sedaj G. zv. prisiljena, da priredi dva strojniška tečaja. Prvi bo trajal kot že objavljeno od 8. do 17. t. m. Drugi pa od 21. do 31. t. m. Za drugi tečaj so se odločili poznejši priglašenci, ki bodo o tem pismeno še obveščeni. Tudi novi se še zanj sprejemajo.

Oprostitev planšarjev in sirarjev od vojaške službe. C. in kr. vojno ministrstvo je sporočilo, da veljajo l. 1915 izdana določila glede odveze planšarjev in sirarjev po poklicu od vojaške službe tudi leta 1916. Po teh določilih se smejo take vojni službi podvržene osebe, ki so še zadaj za vojnim

ozemljem, kjer jih je lahko dalj časa pogrešati v njih sedanji vojaški službi in glede katerih je brezdvomno dokazano, da jih ni nikakor mogoče pogrešati in nadomestiti pri planšarskih in sirarskih opravilih, v času od začetka junija do srede septembra, in kjer bi bilo to potrebno tudi do konca septembra odvezati od vojaške službe. Tozadevne prošnje, v katerih je navesti natančne vojaške in osebne podatke onega vojaka, za katerega se predlaga oprostitev, je vlagati pri okrajnem glavarstvu, v čegar ozemlju je dotično planšarstvo oziroma sirarstvo.

— **Oddaja mrjascev za pleme.** C. kr. kmetijska družba v Ljubljani bo v kratkem oddala večje število plemenskih mrjascev v starosti do pol leta in čez. Kdor želi takega mrjasca dobiti, naj se nemudno obrne na c. kr. kmetijsko družbo. Mrjasci so kupljeni z državno in deželno podporo in se bodo oddajali po znatno nižji ceni kakor je nakupna. Natančnejši pogoji se izvedo pri kmetijski družbi.

— **Oddaja žvepla.** Splošna zveza gospodarskih zadrug v Avstriji je sporočila, da dobimo za sedaj od naročenih treh vagonov žvepla le en vagon t. j. 10.000 kg žvepla, ki ima biti za prvo silo, namreč za prvo žvepljanje. Kakor hitro ga dobi deželni odbor, se bo žveplo takoj razdelilo in razposlalo na posamezna županstva. Za sedaj se opozarjajo vsa županstva, da imajo od prve pošiljatve, ki jo dobe, razdeliti svojim naročnikom tudi le eno tretjino žvepla, ki so ga vinogradniki naročili oziroma, ki jim gre po velikosti vinograda za prvo žvepljanje. Vsak ga ima namreč le toliko dobiti, kolikor ga neobhodno potrebuje za prvo žvepljanje.

Prijava cinastih predmetov. Da se dobi natančen pregled o zalogah cina v tuzemstvu, je uvedena potom ministrskega ukaza z dne 27. aprila 1916 prijavna dolžnost za vse cinaste predmete. V poštev pridejo sledeči kositarni predmeti: 1. Pločevine, cevi, drogi, table, plošče; 2. vrči, cementi in drugo posodje; nadalje sklede, krožniki, tase; pokrovi, žlice, svetilniki in drugo orodje, kolikor ti predmeti nimajo posebne umetniške ali zgodovinske vrednosti; 3. toč. tase; 4. kopalne banje; 5. pipe in druge armature; 6. sestavine aparatov (zlasti forme za vlijanje sveč). Dolžnost naznaniti pod točko 1. imenovane predmete odpade, ako cela zaloge ne presega 5 kilogramov. Navedene predmete je navesti brez ozira na to, ali spadajo k uredbam obratne naprave, ali so na zalogi za podelovanje ali razpečevanja ali pa služijo drugim namenom, in ali se točasno rabijo ali ne rabijo. Naznanilo mora dati vsakdo, ki ima take predmete v posesti ali shranjene za druge. Za prijavo je rabiti uradne prijave liste, ki se dobe pri županstvih.

Tedenska pratika.

Petek 5. maja: Sv. Pij V., papež. († 1572.) Sv. Irenej, škof.

Sobota, 6. maja: Sv. Katarina Bolognska. († 1462.) — Sv. Janez Ev. pred lat. vrati.

Nedelja, 7. maja (2. povelikonoč.): Sv. Stanislav, škof in muč. († 1079.)

Bere se evangelij o Jezusu, kot dobrem pastirju.

Ponedeljek, 8. maja: Obletnica posvečevanja stolne cerkve ljubljanske. — Prikazen sv. Mihaela nadangela. — Sv. Godehard, škof. († 1038.)

Torek, 9. maja: Sv. Gregorij Nacianški, škof in cerkv. uč. († 390.) — Sv. Beat, spozn.

Sreda, 10. maja: Varstvo sv. Jožefa, zaščitnika Kranjske dežele. — Sv. Antonin, škof. († 1459.)

Četrtek, 11. maja: Sv. Mamert, škof. — Sv. Frančišek Jeronim. († 1716.)

Solnce vzhaja ob 4. uri 27 minut, zahaja ob 7. uri 31 minut (solnčne ure).

Luna: Prvi krajec 10. maja ob 11. uri 47 minut.

Sv. Stanislav, mučenec.
† 1079.

Stanislava je Bog podaril staršem, ko so bili že precej priletni. Iz hvaležnosti so ga posvetili službi božji. Postal je duhovnik in pozneje škof v Krakovem. Kot mladenič se je izobraževal na šolah v Gneznju in v Parizu, kjer je napravil odlične izpite ter postal doktor, a v veliki ponižnosti je ta častni naslov odklonil. Krakovski škof Lambert ga je nato poklical na Poljsko, kjer je bil posvečen za mašnika. Najprej je oskrboval službo stolnega pridigarja v Krakovem. Po Lambertovi smrti je postal Stanislav sam škof. To visoko službo je izvrševal z največjo vestnostjo: njegova beseda, njegov nauk in zgled — to je bilo eno. Nicesar ni učil, kar ne bi bil tudi sam in sicer vestno izvrševal. Zlasti se je odlikoval po svoji nevstrašenosti in odločnosti. Ko je bilo treba svariti, ni poznal človeškega strahu, ampak svojo dolžnost in ljubezen do bližnjega.

Poljski kralj je bil takrat Boleslav II., knez poln lepih zmožnosti, ampak zaradi sijajnih zmag nekoliko prevzetan. Zapletel se je v vezi pohote ter napravil svoji deželi strahovito sramoto s tem, da je odvedel ženo nekega plemenitaša. Zoper to veliko javno pohujšanje se je dvignil škof Stanislav. Ko je zadevo priporočil Bogu, je šel v kraljevo palačo, očital kralju hudobijo in pregreho, ter zapretil, da bi ga moral izobčiti iz katoliške Cerkve, ako bi vztrajal v grehu in pohujšanju. — Boleslav je bil ves divji in besen ter je sklenil, da se hoče nad njim maščevati; toda ni mogel najti nobenega povoda, da bi ga mogel prijeti. Pomagal si je z obrekovanjem. Obdolžil je svetega škofa, da si je po krivici prilastil za cerkev neko posestvo, katero je pa bil škof pred 3 leti kupil od nekega plemiča Petra. Stanislav je bil na čudovit način opravičen te sumnje in obrekovanja, Boleslav pa zopet ni imel nobenega povoda, da bi se nad njim maščeval. Ko je slednjic sv. škof zaradi nenravnega Boleslavovega življenja bil prisiljen, da ga je izobčil, je brezvestni kralj poslal vojake ter jim naročil, naj škofa umore v domači kapeli. Trikrat zaporedoma so se podali pred oltar, a vselej so se vrnili ne

la bi izvršili umor. Nato plane kralj sam v cerkev ter lastnoročno zabode sv. škofa pri oltarju.

Stanislav je bil prištet med svetnike leta 1253. Sedaj se časti kot zaščitnik Poljske.

Pri utrujenosti so mišice jako občutljive tudi za prehlad in nastanejo vsled tega marsikatero bolečine in tekoče. Te je lahko odstraniti z masiranjem s Fellerjevimi bot ljušajočim, ožvljavajočim rastlinskim fluidom zn. „Elza-fluid“. Kdor mora težko delati, naj bi tedaj imel Fellerjev „Elza-fluid“, vedno pri roki, da ga pri nastopu kakih bolečin lahko takoj rabi. So boljše je, tudi v času zdravlja masirati celo telo z „Elza-fluidom“, to jači žive in odstrani počutek trdnosti. „Elza-fluid“ tudi dobro služi za odstranitev raznih bolečin, nastalih vsled ranitve itd. — 12 steklenic pošlje za 6 kron poštne prosto na vse kraje lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatr. št. 13 (Hrvatska). Tudi Fellerjeve lagodne odvajajoče rabarbarske kroglice zn. „Elza-kroglice“, 6 škatlic poštne prosto 4 K 40 v, se lahko naroče istočasno. Te pristne „Elza-kroglice“ so že skozi mnogo let priznane, lagodne, odlično odvajajo, ki jači želodec, vzbujajo slast in ga tako odrasli, kakor tudi otroci radi zavzivajo. — Kogar mučijo kurja očesa, naj bodo opozorjeni na tem mestu na Fellerjev turistovski obliž zn. „Elza“, cena 1 krono in 2 kroni. (ff-)

Vprašanja in odgovori.

K. M. E. pri P.: Seveda je zlat denar sedaj več vreden. Bo približno tako, kot ste zapisali. Natanko pa tega ne moremo vedeti, ker se vrednost menjava. Oddaste lahko pri vsaki banki.

J. S. — Šohtanj na št.: Ako pravi postava, da zamorejo posestniki dobiti dopust, s tem ni rečeno, da ga bodo gotovo dobili. — Včasih ne morejo vsem ustreči. Sicer pa nam ni znano, kaj bi bilo v Vašem slučaju vzrok, da niste uslišani. Čitali smo, da se vojaki-posestniki zglase za dopust kar pri raportu.

M. S. — Zalog: So že nekateri poskušali tudi za take dobiti podporo, pa so jih zavrnili z izgovorom, da si 14letni že sami lahko toliko prislužijo, da se prežive.

M. Ž. — Kovačevavas: Proti odloku komisije pri okrajnem glavarstvu ni priziva ali pritožbe. Z novo prošnjo se pač da doseči, da se zadeva nanovo preišče.

T. K. — škocijan pri Mokr.: Kolikor smo poizvedeli, bojazen ni utemeljena.

J. C. — Vel. Ligojna. Brez dvoma se bo sedanje vojno službovanje rednega vojaštva vpoštevalo; koliko, to se bo natančno določilo pozneje. Črnovojniška služba pa spada k izrednemu vojnemu službovanju.

To in ono.

Bo težko. K fotografu pride neka vdova in pravi: »Ali bi bili tako dobri, da bi mi napravili sliko mojega umrlega moža?« — »Zakaj ne? Prav rad,« odgovori fotograf. — »Ali imate pri roki kakšno staro podobo, da jo bom posnel?« — Vdova: »Teža ne; ampak nekje sem zasledila neko staro tiralico, ki je v nji njegova oseba natanko popisana. Ako jo le enkrat preberete, si boste gotovo znali pomagati.«

Večkratna jeza. A.: »Kaj pa ima tvoja stara, da se tako černo drži?« — B.: »E,

nič posebnega. Najprej se je jezila nad služkinjo, potem se je jezila čez mene, ker se ne jezim zaradi služkinje, potem se je jezi, ker me jezi, da se je čez služkinjo jezila.«

V lekarni. Jožek: »Prosim za deset vinarjev štupe, ki bolečine polajša.« — Lekarnar: »Za koga pa bo?« — Jožek: »Zame; sem skledo ubill!«

Pri tajni seji. Župan: »Blažic, nikar se tako glasno ne vsekuje, — je tajna seja!«

Pravilni sklep. Tonček: »Gospod učitelj je dejal, da iz mene nikoli nič prida ne bo. Sedaj bi pa vendar rad vedel, čemu naj še hodim v šolo!«

Najnovije vesti.

Irski ustaši so se udali. Dublinski voditelji ustašev so se udali, ko so bili pregnani iz gorečega poštnega poslopja.

Iz francoskega ujetništva na Korziki je bil izpuščen misijonar č. g. dr. A. Zdešar. Nahaja se na Francoskem pri svojih sobratih v misijonski hiši; v domovino se pa še ne sme vrniti.

Dobre knjige.

Pravice vpoklicancev v vojno službovanje in njih družin do vzdrževalnin (preživnin, državnih prispevkov k preživljanju) podpor in preskrbnin. Cena 50 vin. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Ta knjiga je občutna potreba, saj potrebuje vsaka družina, katere rednik se nahaja v vojaški službi, pojasnil, do kakih podpor ima pravico in kaj ji je storiti, da jih dobi, če ji dosedaj še niso bile dovoljene. Tudi vojaški invalidi bodo našli v knjižici vse potrebne podatke.

Dolžan, Knjiga uradnih vlog. Obrazci političnih, vojaških, finančnih (davčnih), sodnih in drugih uradnih vlog. Cena 3 K, vezano 4 K. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Ta knjiga bo ustrezala in služila kar najbolje vsem stanovom ter tudi zdatno olašala delo v uradih. Knjiga obsega namreč okoli 300 praktičnih vzorcev za najrazličnejše prilike. Rabil jo bo vsakdo, bodis posestnik, trgovec, obrtnik, kmetovalec ali zasebnik.

Če je vloga pravilna, potem je tudi uradna rešitev hitra, kajti samo nepravilna vloga povzroči zakasnelost. V tem oziru bo ta knjiga vsem slojem premnogo koristila.

Jakob Alešovec, Kako sem se jaz likal. 3 K 60 vin. Katoliška Bukvarna.

Alešovec je priznano naš najboljši humorist in najbolj duhovit ljudski pisatelj. Njegovi spisi se odlikujejo po poznanju razmer, v katerih živi slovensko ljudstvo in po ostrim osoljeni domači šali in zabavlji, ki zadene v živo, kamor je namenjena. Le žal, da je Alešovec premalo poznan. Kdor si bo nabavil to njegovo povest, bo skušal ubiti tudi ostale njegove spise.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 26. aprila: 62. 39. 79. 18. 85.
Linc, 29. aprila: 34. 68. 51. 88. 71.

SKRIVALNICA.

Kje je ovčji pastir?

500K
Vam plačam
kako Vaš
siti kurjih oboš, bradavice
in trde kože tekom
3 dni s korenino brez
bolečin ne odpravi
RIA-BALSAM.
Cena lončku z jamstvenim
pisnom K 1.50, 3
lončki K 4.—, 6 lončkov
K 5.50.
Kemény, Kaschau
(Kassa) L., poštni prodaj
12.550. Ogrsko.

Velika razprodaja

lepih zelo zanimivih
vojnih razglednic
č. u. lovito ceno: 500 kosov
le K 9.—, 300 drugih zelo
lepih razglednic K 6.—
po povzetju; 600 kosov
pošt. prosto, pošilja, dok-
ler knj. založ. A. Sapira,
zloga umetnin, Tiszabod, ny
473. Ogrsko.

!! Agitira te za
„Domol uba“ !!

Kupujem in prodajam ali v komisijon
vzamem samo

starinske stvari
in tudi **stare zobovje.**

Albert Derganc, brivec in starinar 933
Franciškanška ulica št. 10, Ljubljana.

Učenko

v trgovino s špecijskim blagom in trafiko, ki
je zmožna vsaj nekoliko nemščine, je dobra
računarnica, zdrava in iz poštene ter krščanske
hiše, vzame po dogovoru

ALOJZIJA STREL Mokronog-Dolenjsko

Posebno letos je veliko ležbe na dobrem poljskem orodju,
da se delo z lahkoto in hitro opravi, vsled tega naj vsak kosec
naroči pri 099 10

F. S. Škrabar v Višnjigori,
kateri že več let razpošilja priznano najboljšo, garantirano dobro

Turške kose

v dolgoti	56 do 61 cm	67 do 72 cm	78 do 84 cm
po	K 3.—	K 2.50	K 2.50

Pri naročilu na 10 komadov skupaj poštnine prosto na vsako
postajo. Preprodajalci dobe primeren popust.

Kako pozno je sedaj?

tako se stiši mnogokrat popraševati ljudi, kateri pač imajo uro v žepu ali na steni, ampak svoji lastni uri ne verjamejo, ker je le slaba, netočna, vedno stoječa bazar ura. Kdor nasprotno ima Suttnerjevo uro, ve vedno natanko, kako pozno je.

Lastna znamka „IKO“ najbolj zanesljiva ura.

Lastna znamka „IKO“ najbolj zanesljiva ura.

Št. 600 Zepna ura z radijem, ki se ponoči sveti	K 8-40
" 410 Nikel.-anker-Roskopf ura	4-10
" 705 Roskopf ura, kolesje v kam-nih tekoče	5-90
" 719 Srebrna rem. ura	7-80
" 720 Srebrna cilind. rem. ura	9-70
" 1450 Bela kovinasta verižica	2-80
" nikelnasta	1-
" 916 Srebrna verižica	3-20
" 89 Double zlata verižica	5-90

Velika izbira ur za gospode in dame, verižice, prstane, broške, obeske, zapestnice, zavratna verižice, uhane, blago v zlatu in srebru, namizna orodja, daljnogleda itd. v velikem ilustrovanem

ceniku z mnogimi podobami katerega zahtevajte zastoj in poštnino prostega.

Razi ošilja se po povzetju ali pa če se denar vnaprej pošlje. Neugajajoče zam-njam. Vse ure so natančno preizkušene.

Lastna tovarna ur v Švici

H. SUTTNER samo Ljubljani št. 1

1203 Nima nobene podružnice.

Razširjajte „DOMOLJUBA“!

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani.

P. a. Gež. živl. in rentn. mese. in lomst. zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot., rentna in ljudska, neugodna in jamsivna zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost, Nizke premije, Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov. že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173.490.838 —
Stanje gar. fondov koncem 1914 K 48.732.022-76
V letu 1914 se je izplačalo zavarovancem na dividendah čistega dobička K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje veljavno hkrati za vojni-zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do prvi imenovane podružnice.

Prospekti zastoj in poštino prosto.

Sposobni zasopnik se sprejmejo po najugodnejšim pogoji.

Marije Terezije cesta 12.

GORCEVA

KOLESA PRIZNAMO NAJ-BOLJŠA SEDANOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE-ZIJE CESTA ŠT. 14 NOVI SVET MASPROTI KOLIZEJA ZAH-TEVAJTE PRVI SLOV. SENIK BREZPLACHO

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi Lorelejskimi lasmi ki sem jih dobila po 14 mesecni rabi pomade, ki sem jo izumila sama. To je edino sred-stvo proti izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepeko pospešuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blek in polnost in jih varuje pred prezgodnjim osivenjem do najvišje starosti.

Lonček po 4, 6 in 10 kron.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštnim povzetjem ali denar naprej iz tvornice kamor je nastavljeni vsa naročila

Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt 11.

Na prodaj ima ::brinje::

za kuhno brinjevca v poljubnih množinah po nizki 815 ceni tvrdka Ivan Jelačin v Ljubljani.

Izdolovanje in naj-večja zaloga

kilnih pasov (bruh-bandov)

Trebušni pas od K 5. 7, 3 do 20; kilni pasovi od K 4, 5, 6 in 8; pasovi na obe strani podvojene cene, pasovi za otroke od K 1-60, do 4. — Zaloga blaga iz gumija za babice in bol-nice, gumijevе nogavice in blazine. Umotno nogo, roke itd. Za gosp. zdrav-nike zaloga vsakovrstnih instrumentov.

Za obilna naročila se priporoča

K. PIOTROWSKI, Ljubljana
33 Sv. Petra cesta (Levčeva hiša) št. 33.
Po koskarčnih cenah. Vračanjem po pošti naj se priloži znamka.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je:

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov

Ljubljana, Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe, 2. vse premično blago, mobilije, poljske orodje, stroje, živino, zvonove in enako, 3. vse poljske pri-delke, žita in krmo, 4. zvonova proti prelomu, 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge kombinacije in proti neugodni, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1912 K 673.350-17, so poskočile koncem l. 1913 na K 735.147-17. Tedaj, čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolj bo rasel zaklad.

Ponudbe in pojasnila daje ravnateljstvo, glavno poverjeništvu v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh sarih nastavljeni poverjeniki.

Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

Druporočamo

kolinsko kavino primes

v korist obmejnim Slovencem!

Gospodarska Zveza v Ljubljani

ima v zalogi sledeča krmila: surovi sladkor v vrečah po 100 kg à K 48.—.

Orehove tropine (cele) v ploščah po K 84.— in zmleta à K 87.— za 100 kg brez vreč.

Sesamove tropine po K 84.— brez vreč.

Olupke sladkorne pese v balah in vrečah po 50 kg à K 53.— za 100 kg brez vreč.

Tudi sladkorno krvno klačo in rapsove tropine dobi v kratkem!

Poljedelci! Naročajte pri Gospodarski zvezi semena, ječmen, domačo in nemške detelje, grašico in druga travna semena.

Modro galico G. Z. bo radi enotnosti v porazdeljevanju na vinogradnike v smislu medsebojnega tozadovnega dogovora oddajala Kmetijska družba.

Kmetovalci! Preskrbite si od Gospodarske zveze kajalita, kalijevo sol, 8% kalijev, 18—20% mineralni in kostni superfosfat, mešana gnojila, zlasti 14% žlindro, ki se dobi v papirnatih vrečah po 50 kg za K 10.— à 100 kg z vrečo vred. Naročniki naj dostavljajo lastne vreče franko naš naslov, sicer se naročila ne bodo mogla izvršiti, ker železnica v papirnatih vrečah blaga ne sprejema. Dobi se tudi v platinenih vrečah po 1320 K à 100 kg z vrečo vred.

Gospodarska zveza pa nakupuje tudi po najugodnejših cenah koruzne storže, ajdove, prosene in druge pleva.

Lesna tovarna v Medvodah sprejme takoj spretnega

ključavničarja.

Predstavitelji, ali pismene ponudbe blagovolijo naj se na **Direkcijo vevških papirnih tovarn, p. Devica Mariji v Polju, Kranjsko obrniti.**

Edino dobri in solidni stroji so samo „Gritzner“ in „Afrana“
Prednosti: krogličten tek, biserni ubod (Perlistich). Pouk o vezenju in krpanju brezplačno v hiši.
Edina tovar. zaloga šivalnih strojev
Josip Petelinc
Ljubljana
blizu franc. mostu, 3. hiša za vodo.
10 letna garancija.

Ustanovljeno leta 1893.

Ustanovljeno leta 1893.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanjim vlagateljem so za pošiljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice. **5%**

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvu. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 K. Deležnikov je bilo koncem leta 1913 2492 z 17406 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.788.340 K.

Načelstvo:

Predsednik: **Andrej Kalan**, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Članit: **Ivan Dolenc**, c. kr. profesor v Ljubljani; **dr. Jožef Gruden**, stolni kanonik v Ljubljani; **Anton Koblar**, dekan v Kranju; **Dr. Merhar Alojzij**, gimn. profesor v Ljubljani; **dr. Jakob Mohorič**, odvetniški kandidat v Ljubljani; **dr. Fran Papež**, odvetnik v Ljubljani; **B. Remec**, ravnatelj trg. sole v Ljubljani; **Anton Sušnik**, c. kr. gimn. profesor v Ljubljani; **dr. Viljem Schweitzer**, odvetnik v Ljubljani; **dr. Ales Ušeničnik**, prof. bogoslovja v Ljubljani; **Fran Verbič**, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani; **Ignacij Zaplotnik**, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: **Anton Kržič**, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Članit: **Anton Cadež**, katehet v Ljubljani; **K. Gruber**, c. kr. št. rač. učitelj v Ljubljani; **Ivan Miškar**, profesor v Ljubljani; **Avguštin Zajc**, c. kr. rač. revizent in posestnik v Ljubljani.

Solidna postrežba! „Pri domoljubu“ v Kolodvorski ulici št. 35 nasproti gozdnici cena! stilne pri Starem Tišlerju se je otvorila

prodajalna vseh vrst slamnikov in krtač

domačih obrtnikov. Kupujte domače izdelke. Trgovci dobe primeren popust. Sprejemajo se tudi stari slamniki v popravo.

Melasna krmila za živino

ima v velikih množinah v zalogi **deželna centrala v Ljubljani**. Krmila vsebujejo vse redilne snovi, ki so potrebne živalskemu telesu. Posebno jih priporoča centrala za molzne krave, vozno živino in prašiče. Ob sedanjem pomanjkanju sena naj bi se rabila ta krmila povsod.

Cena za 100 kg je K 35.—. Blago se razpošilja v vrečah po 50 kg.

Naročila naj se naslovijo na pisarno deželne centrale krmil, Ljubljana, Turjaški trg 3.

izberno se je obneslo za vojske v vojski in sploh za vsakega kot najboljšee

bol oblažajoče mazanje

proti prehlajenju, reumatizmu, glasnici, senci, prsnici, vratni in bolesti v hrbtu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. napelci oompos.

Nadomestilo Sidro-Pain-Expeller.

Biskupstva kron. — 36, 140, 1—

Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“, Praga, I., Elizabetina cesta 5.

Dnevno raspošiljanje.

Ako naročite

in to nemudoma storite,

1 srečko avstr. rdečega križa, 1 srečko ogrskega rdečega križa, 1 srečko budimpeštanske bazilike, 1 dobitni list 3% zemlj. srečk iz leta 1880, 1 dobitni list 4% ogrskih hip. srečk iz leta 1884.

(Mesečni obrok za vseh pet srečk ozir. dobitnih listov samo 5 kron 12 žrebanj vsako leto, glavni dobitki 630.000 K)

dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v znesku do **4.000 frankov popolnoma zastonj!**

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno:

Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

2 učenca

za mesarako obrt, poštenih starišev sprejme takoj **FR. BOGATAJ**, mesar, gostil. posestnik, Železniki. 992

893